

Kings 2, Chapter 5

¹Naaman, commander of the army of the king of Aram, was important to his lord and high in his favor, for through him the Lord had granted victory to Aram. But the man, though a great warrior, was a leper. ²Once, when the Arameans were out raiding, they carried off a young girl from the land of Israel, and she became an attendant to Naaman's wife. ³She said to her mistress, "I wish Master could come before the prophet in Samaria; he would cure him of his leprosy." ⁴[Naaman] went and told his lord just what the girl from the land of Israel had said. ⁵And the king of Aram said, "Go to the king of Israel, and I will send along a letter." He set out, taking with him ten talents of silver, six thousand shekels of gold, and ten changes of clothing. ⁶He brought the letter to the king of Israel. It read: "Now, when this letter reaches you, know that I have sent my courtier Naaman to you, that you may cure him of his leprosy." ⁷When the king of Israel read the letter, he rent his clothes and cried, "Am I God, to deal death or give life, that this fellow writes to me to cure a man of leprosy? Just see for yourselves that he is seeking a pretext against me!" ⁸When Elisha, the man of God, heard that the king of Israel had rent his clothes, he sent a message to the king: "Why have you rent your clothes? Let him come to me, and he will learn that there is a prophet in Israel." ⁹So Naaman came with his horses and chariots and halted at the door of Elisha's house. ¹⁰Elisha sent a messenger to say to him, "Go and bathe seven times in the Jordan, and your flesh shall be restored and you shall be clean." ¹¹But Naaman was angered and walked away. "I thought," he said, "he would surely come out to me, and would stand and invoke the Lord his God by name, and would wave his hand toward the spot, and cure the affected part." ¹²Are not the Amanah and the Pharpar, the rivers of Damascus, better than all the waters of Israel? I could bathe in them and be clean!" And he stalked off in a rage. ¹³But his servants came forward and spoke to him. "Sir," they said, "if the prophet told you to do something difficult, would you not do it? How much more when he has only said to you, 'Bathe and be clean.'" ¹⁴So he went down and immersed himself in the Jordan seven times, as the man of God had bidden; and his flesh became like a little boy's, and he was clean. ¹⁵Returning with his entire retinue to the man of God, he stood before him and exclaimed, "Now I know that there is no God in the whole world except in Israel! So please accept a gift from your servant." ¹⁶But he replied, "As the Lord lives, whom I serve, I will not accept anything." He pressed him to accept, but he refused. ¹⁷And Naaman said, "Then at least let your servant be given two mule-loads of earth; for your servant will never again offer up burnt offering or sacrifice to any god, except the Lord. ¹⁸But may the Lord pardon your servant for this: When my master enters the temple of Rimmon to bow low in worship there, and

מלכים ב, פרק ה

(א) ונעמן שר צבא מלך ארם היה איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כי בו נתן ה' תשועה לארם והאיש היה גבור חיל מצרע: (ב) וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה ותהי לפני אשת נעמן: (ג) ותאמר אל גברתה אחלי אדני לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף אתו מצרעתו: (ד) ויבא ויגד לאדניו לאמר כזאת וכזאת דברה הנערה אשר מארץ ישראל: (ה) ויאמר מלך ארם לד בוא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך ויסקח בגדו עשר כפרי כסף וששת אלפים זהב ועשר חליפות בגדים: (ו) ויבא הספר אל מלך ישראל לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את נעמן עבדי ואספתו מצרעתו: (ז) והי בקרא מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש מצרעתו כי אף דעו נא וראו כי מתאנה הוא לי: (ח) והי כשמע אלישע איש האלהים כי קרע מלך ישראל את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה קרעת בגדי יבא נא אלי וידע כי יש נביא בישראל: (ט) ויבא נעמן בסוסו וברכבו ויעמד פתח הבית לאלישע: (י) וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלוך ורחצת שבע פעמים בירדן וישב בשלום לך ויטהר: (יא) ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא יצוא ועמד וקרע בשם ה' אלהיו והניף ידו אל המקום ואסף המצרע: (יב) הלא טוב אבנה אמנה ופרפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם ויטהרתי ויפו וילך בחמה: (יג) ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי דבר גדול הנביא דבר אליך הלא תעשה ואף כי אמר אליך רחץ ויטהר: (יד) וירד ויטבל בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים וישב בשרו כבשר נער קטן ויטהר: (טו) וישוב אל איש האלהים הוא וכל מחנהו ויבא ויעמד לפניו ויאמר הנה נא ידעת כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל ועתה קח נא ברכה מאת עבדך: (טז) ויאמר חי ה' אשר עמדת לפניו אם אקח ויפצר בו לקחת וימאן: (יז) ויאמר נעמן ולא יתן נא לעבדך משא צמד פרדים אדמה כי לוא יעשה עוד עבדך עלה ויבח לאלהים אחרים כי אם לה':

he is leaning on my arm so that I must bow low in the temple of Rimmon—when I bow low in the temple of Rimmon, may the Lord pardon your servant in this.”¹⁹ And he said to him, “Go in peace.” When he had gone some distance from him,²⁰ Gehazi, the attendant of Elisha the man of God, thought: “My master has let that Aramean Naaman off without accepting what he brought! As the Lord lives, I will run after him and get something from him.”²¹ So Gehazi hurried after Naaman. When Naaman saw someone running after him, he alighted from his chariot to meet him and said, “Is all well?”²² “All is well,” he replied. “My master has sent me to say: Two youths, disciples of the prophets, have just come to me from the hill country of Ephraim. Please give them a talent of silver and two changes of clothing.”²³ Naaman said, “Please take two talents.” He urged him, and he wrapped the two talents of silver in two bags and gave them, along with two changes of clothes, to two of his servants, who carried them ahead of him.²⁴ When [Gehazi] arrived at the citadel, he took [the things] from them and deposited them in the house. Then he dismissed the men and they went their way.²⁵ He entered and stood before his master; and Elisha said to him, “Where have you been, Gehazi?” He replied, “Your servant has not gone anywhere.”²⁶ Then [Elisha] said to him, “Did not my spirit go along when a man got down from his chariot to meet you? Is this a time to take money in order to buy clothing and olive groves and vineyards, sheep and oxen, and male and female slaves?”²⁷ Surely, the leprosy of Naaman shall cling to you and to your descendants forever.” And as [Gehazi] left his presence, he was snow-white with leprosy.

Chapter 6

1 The disciples of the prophets said to Elisha, “See, the place where we live under your direction is too cramped for us. 2 Let us go to the Jordan, and let us each get a log there and build quarters there for ourselves to live in.” “Do so,” he replied. 3 Then one of them said, “Will you please come along with your servants?” “Yes, I will come,” he said

(יח) לְדַבֵּר הַזֶּה יִסְלַח ה' לְעַבְדְּךָ בְּבֹא אֲדָנִי בֵּית רִמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהוּא נִשְׁעָן עַל יָדַי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רִמּוֹן בְּהִשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רִמּוֹן יִסְלַח נָא ה' לְעַבְדְּךָ בְּדַבֵּר הַזֶּה: (יט) וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ כְּבָרַת אַרְצָה: ס (כ) וַיֹּאמֶר גִּיחִזִּי נַעַר אֲלִישָׁע אִישׁ הָאֱלֹהִים הַזֶּה חִשָּׁף אֲדָנִי אֶת נַעֲמָן הָאֲרָמִי הַזֶּה מִקַּחַת מִזְדוֹ אֶת אֲשֶׁר הֵבִיא חִי ה' כִּי אִם רָצִיתִי אֲחַרְיוּ וְלִקַּחְתִּי מֵאִתּוֹ מֵאוֹמָה: (כא) וַיֵּרְדֶף גִּיחִזִּי אַחֲרָי נַעֲמָן וַיִּרְאֶה נַעֲמָן רֶךְ אַחֲרָיו וַיִּפֹּל מֵעַל הַמָּרְכָבָה לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם: (כב) וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם אֲדָנִי שְׁלַחְנִי לֵאמֹר הִנֵּה עֲתָה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי נְעָרִים מִהַר אֲפָרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תִּנְּה נָא לָהֶם כְּכֹסֶף וְשִׁתֵּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים: (כג) וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כְּפָרִים וַיִּפְרָץ בּוֹ וַיֵּצֵר כְּפָרִים כְּסֹף בְּשֵׁנֵי חֲרָטִים וְשִׁתֵּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים וַיִּתֵּן אֵל שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ לִפְנָיו: (כד) וַיָּבֹא אֵל הַעֲפָל וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּפְקֹד בְּבֵית וַיִּשְׁלַח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ: (כה) וְהוּא בָּא וַיַּעֲמֵד אֵל אֲדָנָיו וַיֹּאמֶר אֲלָיו אֲלִישָׁע מֵאֵן מֵאֵן גִּיחִזִּי וַיֹּאמֶר לֹא הֲלָךְ עַבְדְּךָ אֲנָה וְאָנָה: (כו) וַיֹּאמֶר אֲלָיו לֹא לְבִי הֲלָךְ כְּאֲשֶׁר הִפְדָּ אִישׁ מֵעַל מָרְכָבָתוֹ לִקְרָאתֶךָ הַעֵת לִקַּחְתָּ אֶת הַכֶּסֶף וְלִקַּחְתָּ בְּגָדִים וְזִיתִים וְכַרְמִים וְצֹאן וּבָקָר וְעַבְדִּים וְשִׁפְחוֹת: (כז) וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק בְּךָ וּבְצֹרַעַךָ לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מִצָּרַע כְּשֶׁלֶג:

פרק ו'

(א) וַיֹּאמְרוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֵל אֲלִישָׁע הִנֵּה נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צָר מִמֶּנּוּ: (ב) נִלְכֶּה נָא עַד הַיַּרְדֵּן וְנִקַּחְהָ מִשָּׁם אִישׁ קוֹרָה אַחַת וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שָׁם מָקוֹם לְשִׁבְתָּ שָׁם וַיֹּאמֶר לָכוּ:

Please study this story.

Naaman: What do you make of the character Naaman?

- How is he portrayed at first?
- How does his character develop in the course of the story?
- When he first approaches the prophet and the prophet sends out a messenger, he has an emotional reaction. How would you describe that response? What causes the extreme reaction?
- What was he expecting and what happened?
- Is it a matter of mismatched expectations?
- Who calms him down and changes his mind?
- What does Naaman experience that changes his faith perspective so radically?

Elisha

- Why does Elisha not come out of his house when first approached by Naaman?
- Why does Elisha refuse to take money?
- Does Elisha cure Naaman or does Naaman cure himself?

Gehazi

- Why does Gehazi act the way he does at the end of the story?
- Does he know he is doing something wrong?
- What caused him to make that mistake?
- Elisha says to him: "Is this a time to take money in order to buy clothing and olive groves and vineyards, sheep and oxen, and male and female slaves?" Has he indeed taken" olive groves and vineyards, sheep and oxen, and male and female slaves"? What does Elisha mean?

Leprosy - The Rabbis saw leprosy as a spiritual, not a medical, disease.

- See source #2 below. What sins might engender leprosy?
- Why might this story be a study about arrogance or hubris?

1. Rabbi Samson Raphael Hirsch – Leviticus, Chapter 10, verse 2

Judaism and paganism go in diametrically opposite directions. The pagan brings his offering in an attempt to make the god subservient to his wishes. The Jew, with his offering, wishes to place himself in the service of God; by his offering, he wishes to make himself subservient to the wishes of his God.

2. Midrash Bamidbar Rabba 7:5

Tzara'at comes from eleven things: cursing the Lord, illicit sexual relations, bloodshed, attributing to one's fellow traits that he does not have, being arrogant, entering an area that is not one's own, lying, stealing, swearing falsely, profaning the name of G-d, and idolatry... On being arrogant – that is Naaman, for it says, "Naaman, commander of the army of the king of Aram, was important." What is meant by being important? That he was arrogant because he was a great warrior, and that is how he became leprous.

2. במדבר רבה ז:ה
א"ר יהודה הלוי ב"ר שלום על י"א דברים הצרעת באה... ועל גסות הרוח זה נעמן שנאמר (מלכים ב ה) (ונעמן) [שר צבא מלך ארם] היה איש גדול מהו גדול שהיתה רוחו גסה מפני שהיה גבור חיל ועל ידי כך נצטרע להם שהיו יושבים בו מתחלה:

3. Radak - Kings 2, Chapter 6, verse 1

The Rabbis said: After Gehazi was banished by Elisha there was a surge in the number of students, because Gehazi was bad to them, and many feared to associate with Elisha due to the evil of Gehazi who would push them away.

3. רד"ק - מלכים ב, פרק ו
א צר ממנו - ואמרו רז"ל כי כאשר גורש גחזי מפני אלישע אז רבו התלמידים כי גחזי היה רע להם והיו רבים יראים לבא לפני אלישע מפני רעת גחזי שהיה דוחה אותם

4. Duties of the Heart – Bahya Ibn Paquda. Spain, 11 Century

Pride over spiritual attainments can be of two types, one disgraceful and the other - praiseworthy. It is disgraceful if a person is proud of his wisdom or the

4. חובות הלבבות – רבינו בחיה אבן פקודה, שער הכניעה
אך הגאווה שבמעלות הרוחניות מתחלקת לשני חלקים. אחד מהם

righteous man of his deeds, if this makes whatever he already has of them to be much in his eyes, and makes him think that the good name and high opinion which he has among men is enough for him, and makes him belittle and despise others and speak ill of them, and causes the wise and great of his generation to be unworthy in his eyes, and causes him to gloat over the faults and folly of his comrades. This is what our Sages of blessed memory called, "honoring oneself through the disgrace of one's fellow-man." A person such as we have described is neither meek nor humble. But the praiseworthy type, is when a person is proud of his wisdom or the righteous man of his deeds, and considers them a great favor of the Creator for which to be thankful and joyous, and this causes him to try to add on to them, to be humble with his near ones and enjoy his friends, and to be considerate of their honor, to conceal their folly and to speak their praise... and all his good deeds are few in his eyes, and he constantly works to increase them, and is humble because of his inability to do as much as he would like... This pride does no harm to humility and does not keep it distant. Of this pride Scripture says in connection with Yehoshafat, "His heart was high in the ways of God." This pride assists Humility, and adds to it, as it is written, "humility brings about fear of God."

מגונה והשני משובח. המגונה, שיתגאה האדם בחכמתו והצדיק במעשהו, וגורם זה שירבה בעיניו ויספיק אצלו מה שקדם לו מהם, ולחשוב שדי לו במה שיצא לו מן השם הטוב והשבח אצל בני אדם, ולבזות בני אדם ולגעול אותם ולספר בגנותם, ולהיות חכמי דורו וגדוליהם פחותים בעיניו, ולהתפאר בקיצור חבריו וסכלותם. וזה הוא הנקרא אצל רבותינו זיכרונם לברכה מתכבד בקלון חברו, ובזה לא יהיה נכנע ולא עניו והמשובח, כשמתגאה החכם בחכמתו והצדיק במעשהו הודאה לגודל טובת הבורא עליו בהם, ושמחה בעבורם. ויגרום לו להוסיף ולהשתדל בהם ולהיכנע לקרוביו ולשמוח בחבריו ולחוס על כבודם ולכסות סכלותם, ולדבר בשבחם ולאהוב אותם ולהליץ בעדם ולהיזהר בכבודם. וימעטו בעיניו כל מעשיו הטובים, תמיד טורח להרבות מהם, נכנע בעבור חלישותו מהשיג מאוייו בהם, משפיל עצמו למי שמקוה תוספת על ידיו, מודה לאלוהים על מה שחננו מן המעלות, ומשבח אותו על אשר הפיקו לקנות החמודות. וזאת הגאווה אינה מתנגדת לכניעה, ולא מרחקת אותה. ובכמות אמר הכתוב על יהושפט (דה"ב יז) ויגבה לבו בדרכי ה'. אך היא מסייעת אותה ומוסיפה בה. כמו שכתוב (משלי כב) עקב ענווה יראת ה'.

5. Rav Kook - Pride #25

He who would penetrate the profound hidden reaches of his soul must carefully assess the feeling of pride: which is that illegitimate feeling which can cause him to behave against his own better judgment as well as that of his Maker, and which is the refined feeling, which enlarges the human spirit and reminds man of his full, glorious, spiritual essence? Many times, the human heart is filled with strength/vigor/power, which at first glance might seem a similar trait to that of pride or haughtiness, but once clarified it is the strength of the light of God that shines from the person's soul, a person who perceives the glory of God. The absence of this "pride" will not

5. רב קוק - מדות הראיה, גאווה

כה. בחינה גדולה צריך לבחון כל מעמיק במסתרי נפשו ברגש הגאווה, איזה הוא הרגש הפסול המעביר את האדם על דעתו ועל דעת קונו, ואיזה הוא הרגש העדין המרחיב דעתו של אדם ומזכירה את היותו הרוחנית המלאה הוד ותפארת. פעמים רבות לבו של אדם מלא עז, שלפי הסקירה הראשונה תהיה דומה התמונה של תכונה זו לתמונה של גאווה, אבל אחרי הבירור ימצא שהוא רק מתמלא אומץ באור האלהי הזורח בנשמתו, והוא חוזה אז גאות ד', ואם יכריח את עצמו להפרד מגאווה זו, לא די שלא יעשה לנפשו שום טובה עוד ישחו כל כחותיו הרוחניים. ובחמת עצבות ילך קודר שחוח, ובדעתו יחשב שהצורה של הדכאות היא

קרבת אלהים, בשעה שהיא באמת הרחקה
only fail to improve the person, but will in fact
deplete all the person's spiritual energy. ונסיגה לאחור.

6. Duties of the Heart – Introduction

Bahya Ibn Paquda. Spain, 11th Century

When I planned to execute my decision to write this book, I saw that one like me is unworthy of writing a book such as this. I surmised that my ability would not suffice to analyze all the necessary aspects, owing to the difficulty which I perceived and to my wisdom being insufficient and my mind being too weak to grasp all of the issues, and that I am not fluent in the Arabic language in which I wrote it (that being the language best understood by most people today). I feared that I would toil at something which would evidence my inability, and that it would be a presumptuous undertaking, so that I considered changing my mind and abandoning my previous decision. But when I designed to remove this laborious burden from myself and desist from composing the work, I reconsidered and became suspicious of myself for having chosen to rest and to dwell in the abode of laziness in peace and tranquility, and I feared that it was the desire of the (evil) passion which was placing this thought (within me), and that it was he who was diverting me to the way of composure and peace ... and I knew that many minds were lost out of apprehension, and many losses have been caused by fear. And I remembered what someone said: "Vigilance dictates that one not be excessively vigilant." ...And I said, if all those involved in good causes and teachers of the straight and correct path were to remain silent and still until they could completely attain their ideal, no man would ever say a word after the Prophets of blessed memory who were chosen by God and strengthened by His help... And I realized that people have a great natural desire for ill purposes, and are negligent in the ways of kindness, and behave with laziness when it comes to advancing good... And when they see an object of desire, they invent falsehoods in order to justify their inclination to it, and they rely on those arguments to sustain and strengthen their (natural) inclination...

7. Rav Kook - Honor #4

To the extent of the lack of inner perfection, nature will strive for exterior perfection. Only from a state of baseness of spirit will awaken the drive for self-

6. חובות הלבבות - הקדמה

וכאשר זממתי לעשות מה שהסכמתי עליו מחיבור הספר הזה, ראיתי כי אין איש כמוני ראוי לחבר חבור כמוהו. ושיערתני בנפשי כי כוחי קצר מחלק מחלקותיו כפי הצריך לו, מפני כובד הדבר בעיני, וקוצר דעתי וחלישות שכלי מהשיג העניינים. ושאינני בקי בצחות לשון הערבי אשר בה חברתי אותו, מפני שהיא קרובה להבין לרוב אנשי דורנו, ויראתי שאטרח בדבר שיראה בו קוצר כוחי, ושאעבור בו את המידה הנכונה. עד שאמרתי בנפשי לשוב ממחשבת ולחשיבה ממה שהסכימה עליו. וכאשר זממתי להסיר משא הטורח הזה מעלי ולהניח לי מחברו, שבתי וחשדתי את נפשי על בחרה במנוחה לשכון במעון העצלה בהשקט ובבטחה. ויראתי שיהיה רצון התאוה להניח המחשבה הזאת, ושהוא הטני אל דרך המנוחה והשלחה, ולהסכים על ההנחה ולשבת במושב העצלות. וידעתי כי כמה שכרים אבדו בעבור המורא, וכמה חסרונים גרם אותם הפחד. וזכרתי דברי האומר: מן הזהירות - שלא תרבה להיזהר. ואמרתי, שאם היה כל מתעסק בעניין מענייני הטובה, או להורות הדרך הישרה הנכונה, שותק ועומד עד אשר ייגמר לו כל רצונו, לא היה אדם מדבר דבר אחרי הנביאים עליהם השלום, אשר בחרם השם לשליחותו ואימצם בעזרתו. ואלו היה כל מי שרוצה למלאות לו כל מידות הטוב ולא יכול להשיגם, מניח מה שיזדמן לו מהם - היו כל בני אדם ריקים מן הטובות וחסרים מן החמודות, ושבים במרוצת תוחלת נכזבה. והיו שבילי הטוב שוממים ומעונות החסד נעזבים.

7. רב קוק - מדות הראיה, כבוד

כל מה שהשלמות הפנימית יותר חסרה כן הטבע מחפש להשתלם לצד חוץ. רק במעמד שפלות הנפש יתעורר חשק

glorification before others, whether in what the spirit really has or in what it doesn't have. Therefore, man must increase the impression of the inner perfection, and then his words when speaking of himself before others will always be properly balanced.

להתהדר לפני אחרים, בין במה שיש בו בין במה שאין בו. ועל כן חייב האדם להגדיל את רושם השלמות הפנימית, ודבריו ביחושו להכרת עצמו לאחרים יהיו תמיד במשקל הראוי.

8. Rav Kook - Humility

1 "Hinneni" is the language of humility and Enthusiasm. For the humble person is enthusiastic

7 Whenever humility brings about melancholy, it is invalid. But when it is worthy, it engenders joy, courage and inner glory.

8 At times we should not be afraid of the feeling of greatness, which elevates man to do great things. And all humility is based on such a holy feeling of greatness.

8. רב קוק - ענוה

א. "הנני" הוא לשון ענוה וזריזות כי העניו הוא זריז.

ז. כל-זמן שהענוה מביאה עצבון היא פסולה וכשהיא כשרה מוסיפה היא שמחה ח, גבורה וכבוד פנימי.

ח. לפעמים אין צריכים להתירא מגדלות, שהיא מרוממת את האדם לפעול גדולות, והענוה כולה מבוססת על גדלות קדושה כזאת.